

बारबर्दिया नगरपालिका

नगरसभामा नगर प्रमुख श्री दुर्गाबहादुर थारुद्वारा प्रस्तुत

आ.व. २०७६/७७ को

नीति तथा कार्यक्रम

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

जयनगर, बर्दिया

९ आषाढ, २०७६

यस गरिमामय नगरसभाका अध्यक्ष महोदय एवं, सभाका सदस्यज्यूहरू,

नेपालको संविधान अनुसार गठित स्थानीय सरकारको रूपमा रहेको यस बारबर्दिया नगरपालिकाको गरिमामय नगर सभामा आर्थिक बर्ष २०७६/०७७ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउंदा मलाई खुशी लागेको छ । यस ऐतिहासिक अवसरमा राष्ट्रिय स्वतन्त्रता, सामाजिक न्याय र संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात शहिदहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु ।

संवत् २०७४ असार १४ मा सम्पन्न स्थानीय तहको निर्वाचनले सार्वभौम नेपाली जनताले निर्माण गरेको नेपालको संविधान कार्यान्वयनको महत्वपूर्ण चरण र नयाँ युगको थालनी सँगै स्थानीय सरकार अभ्यासको थालनी भएको छ । साथै मुलुकको आर्थिक सम्वृद्धि र स्थानीयस्तरमा लोकतन्त्रको अभ्यास गर्ने अवसर जुटेको छ । हामी जनप्रतिनिधी बहाल भएको २ वर्ष पुरा हुन लागेको छ र यस अवधिमा विद्यमान चुनौतीका बावजुद आधुनिक र सम्वृद्ध नगरपालिका बनाउने दिशामा महत्वपूर्ण प्रयासहरू भएका छन् ।

कृषि, उद्योग र पर्यटनमा वृद्धि: बारबर्दिया नगरको सम्वृद्धि भन्ने नारालाई साकार पार्न तथा आधुनिक सुविधा सहितको हरित नगर बनाउने तर्फ यस आर्थिक बर्षको नीति तथा कार्यक्रमहरू निर्देशित हुनेछन् । सो का लागि तपसिल बमोजिमका नीतिहरू अवलम्बन गरिनेछ ।

१. पूर्वाधार विकास सम्बन्धी नीति:

शहरी विकास मन्त्रालयसंगको सहकार्यमा यसै आर्थिक बर्षमा बारबर्दिया नगरपालिकाको नगर गुरुयोजना तर्जुमा गरी नगरको अल्पकालिन, मध्यमकालिन तथा दीर्घकालिन बिकास लक्ष्यहरू निर्धारण गर्ने कार्य यसै वर्ष सम्पन्न गरिनेछ । यही नगर गुरुयोजनाको आधारमा योजनाहरूको प्राथमिकताक्रम निर्धारण गरेर आगामी वर्षहरूमा योजनाबद्ध ढंगले बिकासका कार्यहरू संचालन गरिनेछ ।

क) सडक तथा पूल निर्माण

सडक नै अन्य बिकासको आधार भएकाले यस वर्ष पनि सडक निर्माण कार्यलाई पहिलो प्राथमिकता दिईनेछ । यसका लागि:

- अधुरा तथा क्रमागत आयोजनाहरूलाई प्राथमिकतामा राखी पूर्णता दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ठूला आयोजनाहरूको सम्भाव्यता अध्ययन गरी सामाजिक, आर्थिक र वातावरणीय दृष्टिकोणबाट सम्भाव्य आयोजनाहरूको कार्यान्वयनमा जोड दिईने छ ।
- वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन/अध्ययन (EIA/IEE) गर्ने कार्यलाई जोड दिइनेछ ।

- पूर्वाधार निर्माणका क्षेत्रमा जनपरिचालन र जनसहभागितामा आधारित कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गरिनेछ ।
- बारबर्दिया नगरपालिकालाई कृषि, उद्योग र पर्यटनमा बृद्धि: बारबर्दिया नगरको समृद्धि भन्ने नारा भित्रका नगरको विकासमा अग्रणी क्षेत्र उन्मुख कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने विषय क्षेत्रसँग सम्बन्धित संघ सस्था, निजिक्षेत्र संग समन्वय र सहकार्य गरी सानिसा सार्वजनिक निजि साझेदारी एएए लाई प्रवर्धन गर्न तथा त्यस्ता कार्यक्रमहरू ल्याउन प्रोत्साहित गर्न आवश्यक सहयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।
- लागत सहभागितामा आधारित कार्यक्रमलाई महत्व दिने विगत देखिको नीतिलाई निरन्तरता दिदै लागत साझेदारीमा काम गर्न चाहने संघ, संस्था, सामुदायिक वन र उपभोक्ता समितिसँग साझेदारी गर्दा नगरपालिका/साझेदार अनुपात पूर्वाधार निर्माण क्षेत्रमा ६०/४० प्रतिशत र ग्राभेल बाटो निर्माण क्षेत्रमा ५०/५० प्रतिशतको अनुपातमा लगानी सहभागीता हुनेछ । त्यसको लागि समपुरक कोषमा रकमको व्यवस्था गरिने छ ।
- नगरपालिकाको भौगोलिक सूचना प्रणाली GIS लाई अद्यावधिक गर्दै योजना तर्जुमा राजश्व परिचालन र योजना कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरूको गुणस्तर कायम गर्ने कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन उपभोक्ता समिति र अनुगमन समितिलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालन हुने आयोजनाहरू निर्माण सम्पन्न भई फरफारक भएपछि दीर्घकालसम्म आयोजनाको सञ्चालन व्यवस्थापन र मर्मत सम्भारमा स्वयं उपभोक्ताहरूलाई नै जिम्मेवार बनाउने नीति लिइनेछ ।
- नगरको पहिचान दिने, रोजगारी र स्वरोजगारिता सिर्जना गर्ने, स्थानीय श्रोत साधनको अधिकतम प्रयोग गर्ने योजना तथा कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिई गरिबी न्यूनीकरण एवं समावेशी विकासबाट सामाजिक विभेद कम गर्दै जाने नीति लिइने छ ।
- वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहित गर्दै लगिनेछ ।
- नगर क्षेत्रका सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण वडा समिति र समुदायको सहभागितामा गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रमा ६ मि. भन्दा कम चौडाईका सडकमा लगानी नगर्ने र हाल थप विस्तारित सडकहरूमा न्यूनतम ६ मि. सडक कायम गरिनेछ ।
- नगर यातायात गुरु योजना तयार गर्ने तथा सो को आधारमा नगरस्तरीय गौरवका आयोजनाहरू तथा अन्य मुख्य सडकहरूको स्तरोन्नती र कालोपत्रे गर्ने कार्य अघि बढाइनेछ ।
- बारबर्दिया क्षेत्रभित्र नगरवस संचालनका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- बृहत्तर बारबर्दिया चक्रपथको अवधारणा कार्यान्वयन गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- संघीय तथा प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा विभिन्न पक्की पुलहरू निर्माण गरिनेछ ।

- संघीय सरकार र नगरपालिकाको संयुक्त साझेदारीमा सञ्चालित योजनाहरूलाई समयमानै सम्पन्न गर्न सम्बन्धित सरोकारवालाहरू सँग समन्वय गरिने छ ।
- विकास निर्माणका योजनाहरू सञ्चालन गर्दा आउने अवरोध, बाधा र द्वन्दको निराकरण गर्न विवाद समाधान उपसमिति गठन गरि समन्वय र सहजिकरण गरिनेछ ।
- भैरहेका संरचनाहरूको नियमित मर्मत संभारको लागि मर्मत संभार कोषको व्यवस्था गरी प्रत्येक वर्ष रकम विनयोजन गर्ने नीति लिइने छ ।

ख) सिंचाई तथा नदी नियन्त्रण

- बारबर्दिया नगरपालिका बाढी कटान र डुबानको उच्च जोखिममा रहेकोले संघीय सरकारसँगको सहकार्यमा तटबन्धन कार्यलाई द्रुत रूपमा अघि बढाई बारबर्दियालाई सुरक्षित बनाइनेछ ।
- बबई सिंचाई तथा अन्य सरोकारवालाहरू सँगको सहकार्यमा बारबर्दिया भित्रका सिंचाई प्रणालीलाई व्यवस्थित बनाउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

ग) खोपानी तथा सरसफाई

- सबै नगरवासीहरूलाई स्वच्छ खानेपानी उपलब्ध गराउन आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
- नगरक्षेत्रमा सरसफाई सम्बन्धी चेतना अभिवृद्धि गर्ने तथा सफाई अभियानहरू संचालन गरिनेछ ।

घ) व्यवस्थित बसोवास तथा भवन निर्माण:

- नगर भू-उपयोग योजानाले तोकेका स्थानहरूमा भवन निर्माण संहिताले निर्धारण गरेको मापदण्ड अनुसार व्यवस्थित, सुन्दर र सुविधा सम्पन्न बस्ती निर्माण शुरु गरिनेछ ।
- यस नगरपालिकाभित्र अब निर्माण गरिने संपूर्ण सरकारी तथा सार्वजनिक भवनहरू भवन निर्माण संहिताको अधिनमा रही अपांगमैत्री, भूकम्प प्रतिरोधात्मक, बनाइनेछ ।
- सुरक्षित घर निर्माणका लागि नक्शा पास गरेर मात्र घर निर्माण गर्न चेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ, र नगरपालिका घोषणा हुनुअघि निर्माण भएका घरहरू को अभिलेखिकरण (नियमित पास) यस वर्ष भित्र सम्पन्न गर्न अभियान संचालन गरिने छ ।
- यस नगर क्षेत्रमा बर्षौं देखि सार्वजनिक जमिनमा अव्यवस्थितरूपमा बसोवास गरिरहेका तर स्वामित्व नपाएका व्यक्ति, सुकुम्वासि तथा संघ-संस्थाहरूको लगत लिने काम शुरु गरिनेछ ।
- योजना निर्माण तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम तथ्यमा आधारित बनाउन तथ्याङ्क आधार तयार गर्ने कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिइनेछ । नगर पार्श्वचित्र तयार गर्ने,

घर नम्बरिङ गर्ने तथा घरधुरी सम्बन्धी सम्पूर्ण तथ्याङ्कहरू एकीकृतरूपमा संकलन गरी साँटवेयर प्रणालीमा राख्ने नीति लिइनेछ ।

- नगरको व्यवस्थित शहरीकरणका लागि भवन निर्माण मापदण्डलाई थप प्रभावकारी रूपमा लागु गर्न निर्माण व्यवसायी तथा डकर्मीहरूलाई चरणबद्धरूपमा तालिम दिइनेछ । यसरी तालिम लिएका व्यवसायीलाई मात्र नगरमा भवन निर्माणको अनुमति दिने व्यवस्था गरिने छ र अनुगमन समिति बनाई मापदण्ड विपरित संरचनाहरूको लगन लिने कार्य समेत अघि बढाइनेछ ।

२. आर्थिक विकास सम्बन्धी नीति:

क) कृषि तथा पशुसेवा र सहकारी सम्बन्धी नीति:

संघिय सरकारको भू-उपयोग नीति अनुसरण गर्दै स्थानीय भू-उपयोग योजना निर्माण गरी यसले पहिचान गरेको कृषि उत्पादन क्षेत्रमा बिपेश कार्यक्रमहरू संचालन गरी निर्वाहमुखि कृषि प्रणालीलाई क्रमश विस्थापन गरेर व्यवशायिक कृषि प्रणालीको विकासका लागि कृषकलाई प्रोत्साहन गर्न आवश्यक अनुदान दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ । कृषि क्षेत्रमा जोन, सुपर जोन, पकेट तथा बिशेष क्षेत्रहरू विस्तार र कार्यान्वयन गरिनेछ:

- यस क्षेत्रमा उत्पादन हुने दुधको बजारीकरणका लागि स्थापित दुग्ध चिस्यान केन्द्रलाई व्यवस्थित रूपमा संचालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । पशुपालक कृषकलाई आवश्यक प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउनुका साथै घास उत्पादनका लागि पकेट क्षेत्रहरू विकास गरिनेछ ।
- नगरका विभिन्न क्षेत्रमा कृषि उपज संकलन केन्द्र तथा प्रदेश सरकारको सहयोगमा बारबर्दिया क्षेत्रको एक स्थानमा सित गोदाम (ऋयमि क्तयचभ) स्थापना गर्न आवश्यक कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
- कृषियोग्य जमिनको अव्यवस्थित तथा गैर(कानूनी खण्डिकरणलाई निरुत्साहीत गरि कृषियोग्य जमिनलाई बाँझो राख्न नपाइने व्यवस्था गरिनेछ ।
- कृषि तथा पशु बिमालाई प्रोत्सहित गरिनेछ ।
- सहकारितालाई प्रोत्साहन गरिनेछ । सामुहिक तथा सहकारीबाट व्यवसयिक कृषि उत्पादन गर्ने समूहहरूलाई बिपेश अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- कृषि तथा पशुपंक्षिजन्य उत्पादनमा व्यावसायीकरण, विविधीकरण बजारीकरण र आधुनिकीकरण गर्दै खाध सुरक्षाको स्थिति मजबुत बनाई थप रोजगारीका अवसरहरू सिर्जना गरिने छ । नगरलाई कृषि तथा पशुपंक्षीजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाउन जोड दिइने छ ।

- कृषि क्षेत्रलाई प्रतिस्पर्धी र उत्पादनमुखी बनाउन सिंचाई, कृषि सडक, ग्रामिण विद्युतिकरण, हाटबजार, थोक बजार, कृषि उपज संकलन केन्द्र, प्रशोधन केन्द्र जस्ता पूर्वाधारहरूको निर्माण तथा संवर्द्धन गर्ने नीति लिईने छ ।
- उर्बर कृषियोग्य जमिनलाई गैरकृषि प्रयोगमा ल्याउन निरुत्साहित गरिने छ । साना सिंचाई, डिप बोरिंग, स्यालो ट्युबवेलको माध्यमबाट प्रभावकारी सिंचाई व्यवस्था संघिय सरकार र प्रदेश सरकारको सहयोग र समन्वयमा मिलाईने छ ।
- कृषक पाठशालाको अवधारणालाई अगाडि बढाउने नीति अबलम्बन गर्नुका साथै तरकारी फलफुल तथा दुग्ध उत्पादनको आधारमा अनुदान नीति लिईनेछ ।
- नगरपालिकामा उत्पादन हुने दुधको बजारीकरणमा दुध चिस्यान केन्द्र तथा दुग्ध संकलन केन्द्रलाई व्यवस्थित रूपमा संचालन गर्न प्रोत्साहन गरिने छ ।
- पशुपालक कृषकहरूलाई आवश्यक प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउनुका साथै घाँस उत्पादनका लागि प्रोत्साहन गरिने छ ।
- पशु आहाराको व्यवस्थापन गर्न सामुदायिक वनमा घाँस विकास कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- नगरमा स्थानिय कुखुरा पालन कार्यक्रम प्रवर्द्धन गरिने छ ।
- नगरका पशुपालक कृषकहरूले पालन गरेका पशुपंक्षिहरूको बिमा गराउन प्रोत्साहन गरिने छ ।
- पशु विकास सँग सम्बन्धीत सहकारीहरूलाई उन्नत पशुपालन तर्फ उन्मुख हुन सहयोग गरिनेछ ।
- नगरमा स्वच्छ, व्यवस्थित मासु पसल सुधार एवं व्यवस्थापन गर्न सहयोग गरिने छ ।
- नगर क्षेत्र भित्र पालन गरिएका पशुहरूमा नश्व सुधार गर्न कृत्रिम गर्भाधान तथा प्राकृतिक गर्भाधान कार्यक्रम विस्तार गरिने छ ।
- स्वच्छ तथा स्वस्थकर पशुजन्य पदार्थ उत्पादनमा जोड दिन पशुपंक्षिको गोठ, खोर सुधार गर्न जोड दिईनेछ ।
- व्यवसायिक कृषि प्रवर्द्धनका लागि जग्गा लिजमा लिई नगरस्तरीय कृषि फाराम सञ्चालनमा ल्याइने छ ।

३. सामाजिक विकास सम्बन्धी नीति:

क) संस्कृति तथा पर्यटन:

- बेलभार नमुना गाउँलाई पर्यटकिय दृष्टिले विकास गर्न निरन्तरता दिइनेछ ।
- ऐतिहासिक, सास्कृतिक, धार्मिक सम्पदाहरूको संरक्षण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

- यस नगर क्षेत्रभित्र रमणीय चुरेका काख आसपास गुणस्तरीय होटल तथा रिसोर्ट निर्माणको लागि नीजि लगानीकर्ताहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- बारबर्दिया थारु मरुवालाई व्यवस्थित गरिनुका साथै थारु संग्रालयका रूपमा विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
- रमणीय प्रकृतिक सम्पदा सत्खलुवा तालको संरक्षण गरिनेछ तथा होमस्टे लगायत अन्य क्षेत्रमा थारु होमस्टे संचालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- रानीजरुवा शहिदपार्क निर्माण गरि पर्यटन प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

ख) शिक्षा विकास

- गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न शिक्षा क्षेत्रमा सुधारको अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- प्रारम्भिक बाल विकास तथा शिक्षा कार्यक्रमलाई सुदृढ गर्दै अनिवार्य तथा निःशुल्क आधारभूत तहको शिक्षालाई सुनिश्चित गरिनेछ ।
- माध्यमिक तहको शिक्षाको पहुँचमा अभिवृद्धि गर्दै गुणस्तर सुधारमा जोड दिइनेछ ।
- विद्यालय शिक्षामा सूचना प्रविधिको प्रयोगलाई बढाउँदै लगिनेछ ।
- प्राविधिक धार तर्फको शिक्षा विकास तथा विज्ञान विषयमा दस जोड दुईका कक्षा सञ्चालनमा जोड दिइनेछ ।
- शहिद विष्णुधनि बहुप्राविधिक शिक्षालय स्थापना गरि संचालन गरिनेछ ।
- शिक्षकहरूको पेशागत क्षमता अभिवृद्धि गर्दै गुणस्तर सुधारमा जोड दिइनेछ ।
- शिक्षा क्षेत्रमा संलग्न सरोकारवालाहरूको क्षमता अभिवृद्धिमा जोड दिइनेछ ।
- सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयहरूको विचमा शैक्षिक उपलब्धीका लागि प्रतिस्पर्धाको वातावरण सिर्जना गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरूको विद्यार्थी संख्या, शैक्षिक गुणस्तर तथा भौगोलिक आवश्यकता अनुसार एव आपसमा मर्ज गर्ने तथा सामुदायिक विद्यालयहरूमा विद्यार्थी संख्याको आधारमा नगर भित्र दरबन्दी मिलान गरिनेछ ।
- टुहुरा, असहाय बालबालिकाहरूको संरक्षण केन्द्रमा राखि उनीहरूको पालनपोषण र शिक्षाको उचित व्यवस्था मिलाउनेछ ।
- सामुदायिक सिकाई केन्द्र मार्फत अनौपचारिक प्रौढ शिक्षाका कक्षा एवम् निरन्तर शिक्षाका कक्षाहरू सञ्चालन गर्दै प्रति साक्षर नगरपालिका घोषणा गरिनेछ ।
- उच्च शिक्षाको पहुँचलाई सहज बनाउन नगर भित्र सञ्चालित क्याम्पसहरूको विकासका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।

ग) युवा तथा खेलकुद

- रोजगारी सृजना गर्नका लागि युवा उद्यमी तथा व्यवसायीहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

- युवाहरुलाई पुनर्वल बढाउने सकरात्मक सोच सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरिने ।
- युवाहरुमा रहेको प्रतिभा प्रस्फुटन गर्ने अवसरको सिर्जना गरिनेछ ।
- खेलप्रति रुचि बढाउन नगर कप, मेयर कप, राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिता खेलकुद कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दै उत्कृष्ट खेलाडीहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- खेलकुद प्रवर्द्धनका लागि नगरमा बहुउदेशिय खेलमैदान निर्माण गरिनेछ ।
- रोजगारी सिर्जना गर्नका लागि युवा उद्योगी तथा व्यवसायीहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- युवा स्वरोवगार कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- यस नगरभित्र युवा तथा विद्यार्थीहरुलाई लक्षित गरी मेयर कप फुटवल लगायत वडास्तरीय तथा नगरस्तरीय खेलहरु आयोजना गरिनेछ ।
- खेलकुद प्रवर्द्धनका लागि नगरमा एउटा बहुउदेशिय खेलमैदान निर्माण गरिनेछ ।

घ) स्वास्थ्य

- संविधान प्रदत्त स्वास्थ्य सम्बन्धी मौलिक हकको कार्यान्वयनका लागि नगर क्षेत्रभित्र रहेका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुको सवलीकरण, क्षमता अभिवृद्धि तथा स्तरोउन्नति गर्ने नीति लिइनेछ । यसै आर्थिक बर्षमा मगरागाडी स्वास्थ्य चौकीलाई १५ शैयाको अस्पतालका रूपमा स्तरोन्नती गरिनेछ ।
- हाम्रै नगरको प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा सिकल सेलको परीक्षणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगरपालिका, बन उपभोक्ता समुह, स्थानीय समुदाय र संघीय तथा प्रदेश सरकारको सहकार्यमा सर्पदंश अस्पताल निर्माण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- सडकीय सरकारको स्वास्थ्य विमा सम्बन्धी कार्यक्रम अत्रतगत सबै नगरवासीको स्वास्थ्य विमा गराउन चेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको कामलाई थप जिम्मेवार र उत्तरदायी बनाइनेछ ।
- सिकलसेल रोग पहिचान, रोकथान अभियान नियन्त्रण घोषणा कार्यक्रम सम्पन्न भएपश्चात सिकल सेल रोगको राष्ट्रिय उपचार केन्द्र सुचिकृतको लागि आवश्यक उपकरण जनशक्ती र प्रयोगशाला ब्यवस्थापन कार्य गरिनेछ ।
- प्राथमिक स्वा.के., स्वा.चौ र स्थापना हुन लागेका आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्रहरुलाई ब्यवस्थापन गरि समुदाय स्तरमा गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रवर्द्धनका लागि तालिम, उपकरण जनशक्ती ब्यवस्थापन र भौतिक संरचनाको निर्माण कार्यलाई अगाडी बढाउदै लगिनेछ ।
- खानेपानी र सरसफाई कार्यक्रम अन्तरगत पानीको गुणस्तर चेकजाँच तथा पानी शुद्धिकरण गर्ने बायोस्याण्ड फिल्टर वितरण कार्यलाई वडास्तर र नगरस्तरबाट प्राथमिकतामा राखि अगाडी बढाईने छ । साथै स्वास्थ्य संस्था र नगरबाट निस्कने फोहरमैलालाई उचित स्थान खोजी ब्यवस्थापन कार्य अगाडी बढाईनेछ ।

- आमा सुरक्षा कार्यक्रम अन्तरगत यस नगर भित्रका प्रशुति गृहमा प्रशुति सेवा लाई प्रभावकारी बनाउन सुत्केरी सेवाको लागि एम्बुलेन्स सेवालालाई सर्वशुलभ पहुँच गराउने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखि अगाडी बढाइने छ ।
- नेपाल सरकार द्वारा निशुल्क उपलब्ध गराउने अत्यावश्यक औषधि यस नगर भित्र वर्षभरिनै १२ महिना नै उपलब्ध भएको सुनिश्चितता गर्न आवश्यक रकमको ब्यवस्था मिलाइने छ ।
- संघिय सरकारको निति अनुरूप एक वडा एक स्वास्थ्य संस्था यस नगरभित्र आ.व. २०७६।७७ मा सबै वडामा स्थापना गरि आधारभुत स्वास्थ्य सेवा निशुल्क गर्न आवश्यक ब्यवस्था मिलाइने छ ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका स्वास्थ्यको तल्लो इकाई भएको, समुदायसँग प्रत्यक्ष जोडिएको, विशेष गरी आमा र बच्चाको स्वास्थ्य सुधारमा खटिने भएको हुँदा निजहरुको सेवाको उच्च मूल्याङ्कन गर्दै प्रोत्साहन स्वरूप आवश्यक रकमको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- आयुर्वेद सेवालालाई विस्तार गर्दै समुदायमा आयुर्वेद सेवाको जनचेतना फैलाई स्वस्थ जीवन जीउने पद्धतिको विकास गर्न वजेट विनियोजन गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य प्रयोगशाला सेवालालाई नगर भित्रका सबै स्वास्थ्य संस्थामा विस्तार गरि गुणस्तरिय सेवा प्रदान गरिनेछ ।
- नगरभित्रका नगरवासीलाई पोषणको स्थीतिमा सुधार ल्याउन जनचेतनाको माध्यमबाट खानामा विविधिकरण ल्याई पोषण स्थितिमा सुधार स्वास्थ्य जनशक्ति विकासको आधार भन्ने मुलनारा सहित अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगरभित्रका सम्पूर्ण बालबालिकालाई उमेर अनुसारको सबै खोपको मात्रा पुऱ्याई पूर्ण खोपयुक्त नगरपालिका घोषणा गरिनेछ ।

ड) महिला सशक्तिकरण

- एकल महिला, बेरोजगार महिला तथा अति पिछडिएका र विपन्न महिलाहरुको लागि रोजगारमूलक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- सबै प्रकारका घरेलु हिंसा न्युनिकरण गरिनेछ । लैंगिक हिंसा अभियान वर्ष मनाउनको लागि आवश्यक वजेटको व्यवस्था गरिने छ ।
- महिला शशक्तिकरण तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

४.वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति

क). वन तथा वातावरण

- जिविकोपार्जनका लागि वनको अवधारणालाई सार्थक तुल्याउन यस नगरपालिकाभित्र रहेका सामुदायिक, साझेदारी वनको वैज्ञानिक व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ ।

- नगरपालिका भित्र खुला क्षेत्र तथा पार्कहरूको विकासलाई प्राथमिकता दिइने नीति अन्तर्गत यस वर्ष प्रारम्भिक चरणको काम पुरा गरेका ३ वटा पार्क निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
- नगरका सार्वजनिक प्रकृतिका क्षेत्रहरूको अतिक्रमण बढ्दै गएकोले प्रत्येक वडाका वडाध्यक्षको संयोजकत्वमा सार्वजनिक जग्गा संरक्षण उपसमिति गठन गरि सम्बन्धित वडामा रहेको सार्वजनिक जग्गा, ताल, पोखरी, गौचरण लगायतका सार्वजनिक महत्वका क्षेत्रको संरक्षण तथा संबद्र्धन गरिनेछ
- मध्यवर्तिकक्षेत्रमा वन्य जन्तु र मानव विच बढ्दै गएको द्वन्द न्युनिकरण गर्न तारजालीको व्यवस्था गरिनेछ ।

५. सुशासन तथा संस्थागत विकास सम्बन्धी नीति:

क) राजस्व परिचालन एवं अभिवृद्धि सम्बन्धी नीतिहरू

- व्यवसायकरको दायरा बढाउने र बढीभन्दा बढी व्यवसायीहरूलाई कर तिर्न प्रोत्साहित गर्न नगरपालिकामा विविध कार्यक्रम सहित कर सप्ताह कार्यक्रम संचालन गर्ने तथा राजस्व संकलन कार्यलाई ब्यवस्थित गरी वडा कार्यालयबाटै कर, शुल्क दस्तुर असुल गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- वार्षिक पेशा व्यवसाय करका श्रेणी तथा दर वमोजिम करदाता पहिचान गर्ने सम्बन्धमा पेशा व्यवसायको प्रकृति आकार एवं ठाउँ विशेषलाई आधारको रूपमा लिइनेछ । नगरपालिकाद्वारा तोकिएको दरबन्दीका आधारमा पेशा व्यवसायका करदाता प्रष्ट्याई श्रेणी निर्धारण गरी सहमतिका आधारमा कर अशुली व्यवस्थापनलाई सहज र थप प्रभावकारी बनाउन प्रतिनिधिमुलक संघ-संस्थाहरूको सहकार्यमा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने नीति लिइने छ ।
- बजेट दरबन्दीमा तोकिएको व्यवसायको प्रकार, प्रकृति र श्रेणी अनुसारको दररेटमा कर भूक्तानी गर्न नसक्ने अति न्युनस्तरको कुना काप्चा तथा अति कम चलती फिरती हुने ठाऊमा रहेका व्यवसायलाई श्रेणी विहिन मानी न्यूनतम रु.५००.०० मा नघटाई वार्षिक व्यवसाय कर लिई करको दायरालाई लचिलो तथा फराकिलो पारिनेछ । नगरपालिकामा भूक्तान गर्नुपर्ने कुनै कर शुल्क दस्तुर बाँकी नरहेको आधारमा सेवा सुविधा उपलब्ध गराउने नीति लिइनेछ ।
- चालु आ.व.को आषाढ मसान्तसम्म कर नबुझाई बक्यौता कायम हुन आएमा बक्यौता कायम हुन आएको आ.व.बाट क्रमशः पहिलो वर्ष १० प्रतिशत, दोस्रो वर्ष २० प्रतिशत, तेस्रो वर्ष ४० प्रतिशत, तेस्रो वर्ष भन्दा पछि १०० प्रतिशतका दरले विलम्ब जरिवाना जोडी बक्यौता समेत असुल गरिनेछ ।

- श्रावण महिना भित्रै रिक्साको दर्ता नविकरण गराउनलाई चालु आ.व.को लाग्ने रकममा १० प्रतिशत छुट दिईनेछ ।
- अपाङ्ग, असहाय, अशक्त, दैवि प्रकोप पिडित, द्वन्द्व पिडित, जेष्ठ नागरिक (दलित ६० वर्ष र अन्य ७० वर्ष माथिका) जस्ता व्यक्तिहरुलाई सम्बन्धित विषयको सिफारिसहरु निःशुल्क उपलब्ध गराइनेछ ।
- कुनै कार्यका लागि सडक क्षेत्रमा छोटो अवधिको लागि कुनै सामग्री भण्डारण वा टेण्ट लगाउनु पर्ने भएमा सार्वजनिक आवागमनमा अवरोध नहुने गरी प्रतिदिन प्रति व.फि. रु.१.५० का दरले शुल्क लिई स्वीकृति दिन सकिनेछ । विना स्वीकृति त्यस्तो कार्य गरेको पाईएमा लाग्ने शुल्क बराबर थप जरिवाना लिईनेछ ।
- केबुल संचालकहरुसंग समन्वय गरी प्रत्येक केबुल संचालकबाट ग्राहक संख्याको आधारमा मासिक रुपमा मनोरञ्जन कर लिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- श्रोतपरिचालन र व्यवस्थापनमा नगरपालिकालाई सक्षम र आत्मनिर्भर बनाउन, प्रचलित कानून बमोजिम लगाउन सकिने राजश्वका सबै श्रोतहरुको वस्तुपरक पहिचान, विश्लेषण, प्रक्षेपण र परिचालन गरिनेछ ।
- श्रोत परिचालनलाई समतामुलक, प्रगतिशिल र न्यायपूर्ण बनाई राजश्वको दायरा बृद्धि गरिनेछ । सबै करदाताहरुको सहभागितामा राजश्व अभिवृद्धिगरी कुल बजेटमा आन्तरिक आम्दानीको अंश बृद्धि गरिदै लगिनेछ ।
- श्रोत व्यवस्थापनलाई वैज्ञानिक, यथार्थ परक र व्यवस्थित गर्न कम्प्युटरीकृत Computer Software को प्रयोगबाट Database का आधारमा कर शुल्क संकलन कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- कर, शुल्क संकलन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन भौतिक सुविधा सम्पन्न स्थान र दक्ष जनशक्तिको परिचालन गर्नुका साथै कार्यरत कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धिमा समत विशेष ध्यान दिइनेछ ।
- कर, शुल्क, दस्तुर असुली कार्यलाई उपयुक्त संयन्त्र निर्माण गरी प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाई बक्यौता न्यून गराउने प्रयास गरिनेछ ।
- आफ्नो वा संगोल परिवार (एकाघरका सदस्य) ले नगरपालिकालाई भुक्तान गर्नुपर्न कर शुल्क, दस्तुर समयमा भुक्तान नगरी अटेरी गरी बक्यौता कायम राखेमा त्यस्ता व्यक्तिको नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने कुनै पनि सिफारिस, सेवा र सुविधा रोक्का गरिनेछ तर कुनै कर शुल्क दस्तुर भुक्तान गर्ने समयावधि रहेको अवस्थामा(चालु आ.व.) त्यस्तो बन्देज गरिने छैन ।

- उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालन हुने कुनै पनि योजनाहरुको सम्झौता गर्नु अगावै उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरुले नगरपालिकालाई बुझाउनु पर्ने कर, शुल्क, दस्तुर चुक्ता गर्न अनिवार्य गरिनेछ ।
- वित्तीय श्रोत परिचालन र व्यवस्थापनमा निजि क्षेत्र र नागरिक समाजको सहभागिता र सहकार्यलाई बढाउदै लगिनेछ । सम्पूर्ण करदातालाई स्वःस्फुर्त रूपमा करको दायरामा ल्याई आफूले तिरेको करको उचित उपयोग भएको छ भन्ने अनुभूति दिलाईनेछ । नगरपालिकालाई नियमित र बढी कर तिर्ने करदातालाई सम्मानित गर्ने परम्परालाई व्यवस्थित ढंगले अगाडी बढाईनेछ ।
- नगरपालिकाद्वारा गर्ने राजश्व सम्बन्धी निर्णय र आर्थिक कारोवारमा पारदर्शिता र सहभागिता प्रवर्द्धन गरिनेछ । वित्तीय अनुशासन कायम गर्न आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई सक्षम बनाई वित्तीय सूचनाको अभिलेख र प्रतिवेदन प्रणालीलाई नियमित र व्यवस्थित गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको श्रोतसाधन र सम्पतिको उच्चतम प्रयोग र परिचालनद्वारा प्रशासनिक एवं अनुत्पादक खर्चमा नियन्त्रण गरी विकास कार्यमा गरिने पूजीगत लगानीमा बृद्धि गर्दै लगिनेछ ।
- नगरपालिकाले उठाउने कर दस्तुर तथा शुल्कलाई व्यवस्थित, पारदर्शी र प्रभावकारी तुल्याउन आवश्यकता अनुसार कार्यविधि निर्देशिका तयार गरी लागू गरिनेछ ।
- नगरको विकास निर्माण तथा सेवा सुविधा प्रवाह गर्न आवश्यक पर्ने वित्तीय श्रोतको कमिलाई पूर्ति गर्न संघिय सरकार, प्रदेश सरकार, दातृ निकाय तथा संघ-संस्था र निजि क्षेत्र एवं नागरिक समाज लगायत सबै सम्भाव्य आन्तरिक एवं बाह्य क्षेत्रका निकायसँग समन्वयगरी श्रोतको अधिकतम परिचालन गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको स्वामित्वमा भोगाधिकार रहेको र नगरपालिकाले संरक्षण र परिचालन गर्नसक्ने भवन जग्गा जमिन तथा अन्य भौतिक सम्पत्तिको अभिलेख अध्यावधिक गरी राजश्व आमदानी गर्ने माध्यमको रूपमा परिचालन गरिनेछ । यस्ता श्रोतको परिचालन गर्दा प्रतिस्पर्धात्मक पद्धतिद्वारा निजि क्षेत्रलाई सहभागी गराउदै लगिनेछ ।
- श्रोत परिचालनमा निजि क्षेत्रको सहभागितालाई प्रवर्द्धन गर्न एएए अवधारणामा आधारित कार्यक्रममा प्रतिस्पर्धात्मक पद्धतिका अतिरिक्त प्रस्तावका आधारमा लभनयतष्वतष्यल पद्धतिलाई समेत अवलम्बन गरिनेछ ।
- नगरपालिका अन्तरगतका हाटबजारहरु अस्थायी हाटबजार, बसपार्क जस्ता स्थानमा पूर्वाधार सुधार गरी स्तरवृद्धि गरिदै लगिनेछ । उक्त क्षेत्रको सञ्चालन र व्यवस्थापनमा निजि क्षेत्रलाई सहभागी गराइने नीति लिईनेछ ।

- भौगोलिक सूचना प्रणाली GIS लाई कार्यान्वयनमा ल्याई नगरको सुरक्षा, राजश्व संकलन, सेवा प्रवाह र पूर्वाधार कार्यलाई तथ्यपरक बनाउन प्रयास गर्ने र करका दायरालाई फराकिलो बनाउदै लैजाने तथा नयाँ श्रोतको खोजी गरी राजश्व वृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।
- नगरपालिकाद्वारा वहालमा लगाईएका सम्पत्तिहरूको वहाल बन्दोबस्त गर्दा प्रचलित बजारदरको आधारमा वहाल कायम गरी प्रतिस्पर्धात्मक विधि/प्रक्रिया अपनाईनेछ ।
- नगरपालिकामा व्यवसाय दर्ता नभएको तर अन्य सम्बन्धित कार्यालयमा पेशा व्यवसाय दर्ता गराई नगरपालिका भित्र कारोबार संचालन गरेको वा नगरेको अवस्थामा पसल बन्द रहेको वा कारोबार नै संचालन नगरेको भनी सिफारिस माग गर्न आउनेको हकमा वडा समितिबाट सिफारिस भई आएकोलाई कम्तिमा १ (एक वर्ष)को व्यवसायकर लिएर मात्र सिफारिस गरिनेछ ।
- संचालन नभएका तर फर्म नविकरण गराई रहने उद्योग पेशा व्यवसायहरूलाई व्यवसायकरमा २५ प्रतिशत छुट दिइनेछ । सञ्चालन नभएका उद्योग पेशा व्यवसायको सूची बनाइनेछ र अनुगमन विषयगत कार्यालयहरूसंग समन्वय र सहकार्यगरी राजश्व असुली कायलाई थपप्रभावकारी बनाइनेछ ।
- नगरपालिकाका सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारी, शिक्षक र सम्पूर्ण सेवा सँग सम्बन्धित कर्मचारीको आफ्नो घर वहालमा दिएको भए वहालकर, व्यवसाय गरेको भए व्यवसाय कर र सम्पत्ति कर समयमै बुझाउन अनिवार्य गरिनेछ । साथै वहालमा बस्ने कर्मचारीहरूले आफू बसेको घरधनिलाई बहालकर र व्यवसायकर बुझाउन पहलगर्न लगाइनेछ ।
- ठेला टंकी तथा अतिक्रमण गरि व्यापार व्यवसाय गर्ने कार्य अव्यवस्थित र अनियन्त्रित रूपमा बढी रहेको हुँदा त्यस्तो कार्यलाई व्यवस्थित, नियन्त्रित गर्दै निरुत्साहित गरी संख्यात्मक रूपमा समेत न्यून गर्दै जाने नीति लिइने छ ।

ख) सेवा प्रवाह, सुशासन तथा संस्थागत विकास:

- नगरवासीलाई आधारभूत सेवा सुविधा सहजतापूर्वक प्रदान गर्न संस्थागत क्षमता विकास गरिनुका साथै कर्मचारीहरूलाई क्षमता अभिवृद्धि तालिम प्रदान गरिनेछ । नगरकार्यपालिकामा जनशक्ति पुर्ति गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- विद्युतीय नागरिक वडापत्र तथा नागरिकलाई सुचना दिन मोबाइल एप्लिकेसनहरूको प्रयोग गरिनेछ । साथै नगरपालिकाका सवै वडा कार्यालयहरूमा इन्टरनेट जडान गर्ने कार्यक्रम ल्याइनेछ ।

- पारदर्शिता तथा जबाफदेहिता कायम गरी नागरिकमैत्री सेवा प्रवाहको व्यवस्था गरिनेछ । नगरभित्र हुने आर्थिक कारोवारहरूमा आर्थिक अनुशासन कायम गरिनुका साथै भ्रष्टाचारमा शुन्य सहनशिलताको नीति लिइनेछ ।
- नगरपालिकाबाट नागरिकहरूलाई प्रदान गरिने सेवा सुविधाहरूमा छिटो छरितो र प्रभावकारी बनाउन कम्प्युटर प्रणालीको प्रयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।
- जनताले स्वामित्व ग्रहण नगरेसम्म विकास प्रयासहरू दिगो तथा प्रभावकारी हुन सक्दैनन तसर्थ नगरक्षेत्रभित्र बडघर, अगुवा तथा टोल विकास संस्था लाई विकासको आधारस्तम्भका रूपमा परिचालन गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको कार्य सम्पादनलाई छिटोछरितो, पारदर्शी, गुणस्तरिय र प्रविधिमैत्री बनाउँदै भ्रष्टाचारको शून्य सहनशिलताको नीति अबलम्बन गरिनेछ । हरेक महिनाको एक दिनलाई जनतासँग मेयर कार्यक्रम अन्तर्गत वडागत रूपमा क्रमशः नगरबासीहरू सँग नगर प्रमुखको संवाद कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- सेवा प्रवाहका हरेक क्षेत्रमा प्रविधिको विकास तथा विस्तार गरी विधुतिय शासन (E-Governance) लाई कार्यान्वयन गर्ने नीति लिईनेछ । हरेक वडाको E-mail तथा ईन्टरनेट उपयोगमा आधारीत सेवा प्रवाह गर्ने नीति लिईनेछ ।
- नगरबासीहरूको राय सुझाव संकलन, गुनासो व्यवस्थापन र जबाफदेहिता बहन गर्नका लागि नगरपालिकासँग नगरबासीको सोझो सम्पर्कको लागि हरेक वडामा र नगर कार्यपालिकामा गुनासो पेटिकाको व्यवस्था गरिनेछ ।
- जनताको गुनासो व्यवस्थापनका लागि नगर कार्यपालिकामा नगर प्रमुखको संयोजकत्वमा र वडा कार्यालयमा वडा अध्यक्षको संयोजकत्वमा गुनासो व्यवस्थापन समिति गठन गरी गुनासोको सुनुवाई गरिनेछ ।
- आगामी आर्थिक बर्षबाट ११ वटै वडा कार्यालयबाट संकलन हुने राजश्वलाई Intranet Computer System बाट नगरपालिकाको केन्द्रिकृत राजश्व प्रणालीमा आवद्ध गराउने कार्यलाई व्यवस्थीत गर्दै लगिनेछ ।
- नगरबाट प्रदान गरिने सेवाको सम्बन्धमा जनतालाई सुचित गर्न नागरिक वडापत्रलाई Digital Notice Board का माध्यमबाट सेवा सम्बन्धी जानकारीलाई सहज तुल्याईने छ ।
- आन्तरिक स्रोतको परिचालनबाट नगरको वित्तिय सवलिकरण र आर्थिक स्थायित्व कायम गरिनुका साथै नगरको वित्तिय पक्षलाई समग्र आर्थिक समृद्धिको मुल आधार बनाईनेछ ।
- नगरपालिकाको कार्य सम्पादनलाई छिटोछरितो, पारदर्शी, गुणस्तरिय र प्रभावकारी बनाउन कर्मचारी तालिम, क्षमता विकास सम्बन्धि कार्यक्रम र कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिने छ ।

- जनप्रतिनिधिलाई समयानुकूल प्रविधिमैत्रि बनाउन र क्षमता विकास गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

ग) विविध

- समाजमा सकारात्मक सोचको विकास गरी शान्ती र अमनचयन, नेतृत्व तथा व्यक्तित्व विकासका लागि योग, ध्यान जस्ता कार्यक्रमहरूको संचालन गरिनेछ ।
- बालमैत्री, वातावरणमैत्री, धुवारहित, पुर्ण सरसफाईयुक्त, पुर्णसाक्षर नगरपालिका बनाउने अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- महिला, बालबालिका, आदिवासी जनजाति, दलित, अपांग र पछाडि परेको वर्ग तथा समुदायलाई विकासको मुलधारमा समाहित गर्न प्राथमिकता दिइनेछ । विगतमा संचालन हुँदै आएका लक्षित कार्यक्रमहरूलाई नतिजा प्राप्त हुने गरी मात्र संचालन गर्ने नीति लिइनेछ र यस वर्ष क्षमता विकास र स्वरोजगारी प्राप्त गर्न सक्ने गरी केही नमुना कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- गैर सरकारी क्षेत्रलाई आर्थिक सामाजिक विकासको साझेदारको रूपमा लिइनेछ र उनीहरूको क्षमता र अनुभवका आधारमा विकास प्रक्रियामा सहभागी र परिचालन गरिनेछ ।
- यस नगरलाई आइपर्ने विपद, भैपरी समस्याहरूलाई समाधान गर्ने तथा सुशासन कायम गर्नका लागि नगरपालिकामा नगर प्रहरीको संरचना खडा गरिनेछ ।

रोजगार तथा स्वरोजगार सम्बन्धि

- नगर भित्रका बेरोजगार युवा युवतीहरूलाई स्वरोजगार बनाउन स्थानीय श्रोत साधन को उपयोग हुने गरि परम्परागत पेशा तथा आधुनिक सिप संग साक्षात्कार गराउन विभिन्न किसिमका तालिमहरू संचालन गरिने छ । साथै दलित समुदायको सिप र कलालाई आधुनिकीकरण गर्नका लागि तालिम र सामग्रीको व्यवस्था गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्रका बेरोजगारहरूको पहिचान गरि संघीय सरकारको प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रममार्फत रोजगारी सिर्जना गर्न थप क्षेत्रहरूको पहिचान गरि रोजगार कार्यक्रम अगाडी बढाइनेछ ।
- चिकित्सा क्षेत्रमा स्थानीय दक्ष जनशक्ति उत्पादन गरी यस नगरमा सेवा गर्ने गरि नगरका आर्थिक रूपले विपन्न दलित र थारु समुदायका जेहेन्दार छात्र छात्रालाई चिकित्सा शिक्षा अध्ययन गर्न छात्रवृत्तिको व्यवस्था मिलाइने छ ।
- सहकारी संस्थाहरूको क्षमता विकास, सुदृढीकरण र अनुगमन गरि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने तर्फ केन्द्रित गरिनेछ ।

आदरणीय नगरबासी जनसमुदायहरू,

बारबर्दियाको सम्बृद्धि भौतिक पुर्वाधार तथा कृषि उत्पादनमा अभिवृद्धि भन्ने नारालाई साकार पार्नका लागि माथिका नीति तथा कार्यक्रमहरू आधारको रूपमा रहनेछन् । यी कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयन नगरपालिकाबाट मात्र सम्भव नहुने भएको हुनाले यहाँ कृयाशील राजनीतिक पार्टी, सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरू तथा संपूर्ण सामाजिक संघ(संस्थाहरू, नागरिक समाज सहित सम्पूर्ण बारबर्दिया बासी आमा(बुवा, दाजुभाइ, दिदी(बहिनीहरूको रचनात्मक सव सक्रिय सहयोगको अपेक्षा सहित अनुरोध गर्दछु ।